

er een einde komt aan dit alles, en ik ben het instrument in Zijn hand. Dan preek je geen holle frasen meer, dan heb je geen teksten te construeeren en nieuwe ideeën te zoeken. Je preeken zijn een deel van je leven, ze zijn een samenspraak met je gemeente, je voelt je of je bidt voor allemaal samen, of je God ontfermen wil met een geweldig innerlijk geloof. (*napeinzend*) Ja, die geheelonthoudersbeweging, dat is prachtig werk geweest. Eerst de schuur in den tuin gezellig opknappen, dat de menschen er komen wilden. En allerlei spelen, en zelf meedoen en er altijd zijn. En dan er boeken in brengen. En daarnaast de meetings en het huisbezoek. In den beginne klopten ze de tribunes in elkaër op Zondagochtend, net onder de preek. Dat waren dan de socialisten, die mij niet vertrouwden. Ze wisten niet, dat ik er zelf een was. (*onderbreekt hem snel*). Zeg dat toch niet. Dat kàn niet. Iemand als jij kan niet waarlijk socialist, kan geen historisch materialist zijn.

LOUISE

Ds. ROORDA.

Maar kind, wat is dat nou? Als je het volk ziet lijden, moet je dan niet meedoen aan zijn bevrijding? — Nu, heel wat anders. Ik heb ze gezegd, op de eerste meeting, dat ik nog harder zou spreken in de kerk, dan *zij* klopten aan de tribune en dat ik dat kon, want dat mijn geloof voortkwam uit onze gemeenschappelijke overtuiging. Maar dat ze nu maar moesten ophouden met hun materialisme, want dat voor mij het socialisme een eisch was van den godsdienst.

Zóó meelevén, dat alleen doet je kerk groeien. Het is niet de dominé, maar het is het geestelijk leven zelf waardoor een gemeente gedijt. Het zijn de stille krachten ten goede die aan komen dringen van alle kanten, wanneer je er zelf maar aan mee doet, wanneer je de kerk op je schouders neemt, en het leven in draagt (*hij staat op, en loopt toe op het venster, en wijst met uitgestrekte arm naar den toren*). Die kerk, die kerk is niet vaal en kaal, het is voor mijn verbeelding of er aan alle kanten bloemen langs omhoog klimmen. Het is niet de kerk, apart en hoog verheven, maar het zijn alle geestelijke en sociale krachten van dit dorp, die in hem samenkomen, het is alle verdriet en alle wanhoop, het is de worsteling van al die kleine levens waar zij uit is opgebouwd. Het is een nieuwe kerk over de oude heen,